

MỘT SỐ KINH NGHIỆM CỦA NGÂN HÀNG MỸ TRONG VIỆC GIẢM RỦI RO TẬP TRUNG TRÊN KHÁCH HÀNG/NHÓM KHÁCH HÀNG

Ngày nhận: 19/11/2013
Ngày nhận lại: 29/11/2013
Ngày duyệt đăng: 12/12/2013
Mã số: 12-13-NCTĐ-56

ThS. Nguyễn Nhật
Johnson and Wales University

Tóm tắt: Bài viết đề cập đến một vài nguyên nhân khác nhau dẫn đến một ngân hàng thương mại (NHTM) có thể vi phạm các quy định về giới hạn tín dụng đối với một khách hàng/nhóm khách hàng (KH/NKH). Những nguyên nhân này có thể xuất phát từ việc hợp nhất, sáp nhập giữa các ngân hàng hoặc do sự sai sót, quản lý yếu kém của các ngân hàng gây ra. Trên cơ sở đó, bài viết đã tập trung nghiên cứu một số kinh nghiệm của NHTM Mỹ trong việc giảm dư nợ tín dụng và hạn chế rủi ro tập trung trên một đối tượng KH/NKH. Những kinh nghiệm này bao gồm việc đánh giá lại hạn mức tín dụng của các phương án vay vốn, yêu cầu bổ sung tài sản đảm bảo, bán các khoản vay và thực hiện hoạt động tăng vốn. Từ những kinh nghiệm của các ngân hàng Mỹ, bài viết đã rút ra một số bài học kinh nghiệm cho các NHTM Việt Nam trong việc thực hiện các quy định về giới hạn tín dụng và hạn chế rủi ro tập trung trên một KH/NKH.

Từ khóa: Giới hạn tín dụng, rủi ro tập trung.

Dẫn nhập

Giới hạn tín dụng, một công cụ hữu hiệu giúp các NHTM phòng tránh được việc tập trung quá nhiều vốn vào một đối tượng khách hàng hay một nhóm khách hàng, từ đó giúp hạn chế rủi ro tập trung và thúc đẩy hoạt động đa dạng hóa danh mục cho vay của các NHTM. Luật các Tổ chức tài chính tại các nước đều có quy định giới hạn tín dụng đối với một đối tượng khách hàng hoặc một nhóm khách hàng. Tại Việt Nam, luật các tổ chức tín dụng quy định dư nợ cấp tín dụng đối với một khách hàng không vượt quá 15% vốn tự có và không quá 25% vốn tự có đối với một nhóm khách hàng. Tại Anh, giới hạn này là 10% cho một KH/NKH (Heffernan, 2005). Tại Mỹ, giới hạn cho vay đối với một khách hàng thường không vượt quá 15% vốn tự có của ngân hàng. Tuy nhiên khách hàng này có thể nhận một khoản vay lên đến 25% vốn

tự có của ngân hàng, nếu khoản vay vượt trội 10% được bảo đảm hoàn toàn bởi tài sản đảm bảo (Code of Federal Regulations, 2004). Tuy nhiên, các NHTM thường vi phạm giới hạn tín dụng này do nhiều nguyên nhân: (i) Hoạt động hợp nhất, sáp nhập giữa các ngân hàng có thể là nguyên nhân khách quan dẫn đến việc một ngân hàng vi phạm giới hạn tín dụng đối với một KH/NKH (Ducrest, 2008) vì trước khi thực hiện hoạt động hợp nhất và sáp nhập những ngân hàng này đã có cùng một KH/NKH có liên quan. Trong năm 2008, sự kiện ngân hàng Merrill Lynch sáp nhập với Bank of America đã cho thấy điều này. Merrill Lynch và Bank of America là hai ngân hàng lớn hoạt động mạnh trong lĩnh vực đầu tư và cho vay mua bất động sản, trước khi sáp nhập họ đã sở hữu chung một lượng khách hàng tương đối lớn, vì vậy sau khi sáp nhập đã phát sinh một số vấn đề liên quan đến việc dư nợ tín dụng tập trung nhiều trên một số đối tượng khách hàng; (ii) Xuất